

IV. SZÓTÁR AZ ORSZÁGOS NÉPSZAVAZÁSHOZ

akadályoztatás a szavazásban A szavazásban akadályozott az, aki a népszavazás napján külföldön tartózkodik, továbbá akinek nincs lakóhelye, illetve tartózkodási helye Magyarországon.

aláírásgyűjtés Országos népszavazás kitűzésére irányuló választópolgári kezdeményezés támogatására az Országos Választási Bizottság által jóváhagyott aláírásgyűjtő íveken lehet aláírást gyűjteni. Ennek érdekében minden állampolgár jogosult - közterületen is - aláírásokat gyűjteni, illetőleg e célból szervező munkát végezni. Az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény szerint nem lehet aláírást gyűjteni az országgyűlési képviselő, valamint a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választását megelőző és követő 41 napon keresztül. Nem gyűjthető aláírás munkahelyen és munkaviszonyból fakadó munkavégzési kötelezettség teljesítése közben; fegyveres erőknél és fegyveres testületeknél szolgálati viszonyban lévő személyektől a szolgálati helyen, vagy szolgálati feladat teljesítése közben; tömegközlekedési eszközökön. Valamennyi aláírásgyűjtő ívet a népszavazásra javasolt kérdés megfogalmazásával kell kezdeni. Az aláírásgyűjtő íven az aláírások mellett fel kell tüntetni a kezdeményező olvasható nevét, lakcímét, valamint személyi azonosítóját, és az aláírást gyűjtő polgár aláírása feliratot.

aláírás-hitelesítés A hitelesítés a népszavazás elrendeléséhez szükséges aláírások számának ellenőrzését, valamint a népszavazás kezdeményezését aláíró állampolgárok azonosítását jelenti, kizárólag a választójogosultság és a lakóhely megállapítása céljából a személyi adat és lakcím-nyilvántartás adatai alapján. A választópolgárok által aláírt aláírásgyűjtő íveket az Országos Választási Bizottság elnökéhez kell benyújtani.

egyenlő választójog A választójog egyenlőségének elve azt a követelményt fejezi ki, hogy minden szavazásra jogosult egyenlő jogokkal vesz részt a választásban, közelebről *minden választásra jogosultnak azonos értékű szavazati joggal kell rendelkeznie*. Az azonos értékű szavazati jog egyfelől a szavazatok *számértékének egyenlőségét* jelenti, magyarán minden választójogosultnak ugyanannyi szavazattal kell rendelkeznie, az országos népszavazáson tehát annyival, ahány kérdés van. Másfelől a szavazatok *sikerértékének egyenlőségét* jelenti, azaz a választópolgárok szavazatai azonos súllyal befolyásolják a szavazás végeredményét.

ellenőrzés Az ellenőrzés az országos népszavazás lebonyolításának egész folyamatát végigkíséri. A választási szervek működése és tevékenysége nyilvános. Az aláírások ellenőrzésénél a kezdeményező képviselői jelen lehetnek. A választási bizottságok munkájában részt vehet a kezdeményezők közös megbízottja és az Országgyűlésben frakcióval rendelkező pártok közül a kezdeményezésben részt nem vevők delegáltjai. Az Országos Választási Bizottságba a kezdeményező szervezetek egy közös megbízottat küldhetnek. A népszavazás lebonyolításának nyilvánosságát erősíti, hogy a sajtó képviselői külön engedély nélkül jelen lehetnek a választási szervek munkájánál, e szervek munkáját azonban nem zavarhatják. A népszavazás törvényes lebonyolításának további garanciája a jogszabályok által biztosított jogorvoslati rendszer. A nemzetközi megfigyelők jelenléte szintén a rendszer garanciális részét képezi. (Ld még.: jogorvoslat)

elsőként szavazó választópolgár A szavazatszámoló bizottság a szavazás megkezdése előtt az urnák állapotát, azok üres voltát az elsőként szavazó választópolgár jelenlétében vizsgálja meg, majd zárja le azokat. Ezt követően a szavazatszámoló bizottság az urnába ellenőrző lapot helyez, melyet az elsőként szavazó választópolgár is aláír. Ez a személy a szavazatszámoló bizottság tagja nem lehet.

eredményesség Alkotmányunk szerint a népszavazás eredményes, ha azon – a résztvevők számától függetlenül – az érvényesen szavazó választópolgárok több mint fele, de legalább az összes választópolgár több mint egynegyede a megfogalmazott kérdésre azonos választ adott.

értesítő A névjegyzékbe való felvételtől szóló értesítés, közismert nevén a kopogtatócédula hívja fel a választópolgár figyelmét az országos népszavazásra, illetve arra, hogy azon ő szavazhat. Felvilágosítást tartalmaz a népszavazás elrendeléséről, a névjegyzékbe való felvételtől, valamint arról, hogy mikor, hol és hogyan lehet szavazni. Ha a választópolgár nem kapja meg az értesítőt, a lakhelye szerint illetékes polgármesteri hivatalban a jegyzőtől kell igényelnie.

fakultatív népszavazás Ha az Országgyűlés csak arra köteles, hogy fontolja meg a népszavazás kiírását, de végső soron *csupán mérlegeli*, hogy a népszavazást kiírja-e, vagy sem, fakultatív népszavazásról beszélünk. Mérlegelés alapján az Országgyűlés elrendelheti az országos népszavazást a következők kezdeményezésére: a) 100.000-nél több, de 200.000-nél kevesebb *választópolgár*, b) a *köztársasági elnök*, c) a *Kormány*, d) a *megválasztott országgyűlési képviselők legalább egyharmada*. (Ld. még: **kötelező népszavazás**)

igazolás Az igazolás a Polgármesteri Hivatal által kiállított közokirat, amely arra szolgál, hogy a választópolgár máshol szavazhasson, mint ahol a névjegyzékben eredetileg szerepelt. Országos népszavazáson igazolás kiadásának van helye akkor, ha választópolgár a népszavazás napján *lakóhelyétől távol, de Magyarországon tartózkodik*. Ebben az esetben az igazolás a választópolgár nyilatkozata alapján tartalmazza azt a települést, ahol szavazni kíván.

Igazolást igényelni a lakóhely szerinti Polgármesteri Hivatalban személyesen vagy meghatalmazott útján lehet a szavazást megelőző második napon 16 óráig. Igazolás ajánlott levélben is kérhető, oly módon, hogy az legkésőbb a választás előtt öt nappal megérkezzen a Polgármesteri Hivatalhoz.

jegyzőkönyvvezető A népszavazás napján a szavazatszámoló bizottság mellett jegyzőkönyvvezető működik, aki általában a település polgármesteri hivatalának munkatársa. A jegyzőkönyvvezető nem tagja a szavazatszámoló bizottságnak. Feladata a szavazás során a szavazatszámoló bizottság döntéseinek megfelelően a különböző jegyzékek, jegyzőkönyvek és a névjegyzék vezetése, a szavazás lezárása után pedig az adatlap és a szavazóköri jegyzőkönyv kitöltése.

jogorvoslat Az Országos Választási Bizottságnak (OVB) az aláírásgyűjtő ív, illetve a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő 15 napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

Az Országgyűlés népszavazást elrendelő, valamint kötelezően elrendelendő népszavazás elrendelését elutasító határozata elleni kifogást a közzétételtől számított 8 napon belül lehet –az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani. Az Országos Választási Bizottság a kifogás benyújtásáról haladéktalanul tájékoztatja az Országgyűlés elnökét, a népszavazás elrendelése elleni kifogásról a köztársasági elnököt is.

Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Eljárásának eredményeként az Országos Választási Bizottság, illetve az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.

A szavazatszámoló bizottságok döntéseit a területi választási bizottságok bírálhatják felül. A területi választási bizottság döntése elleni kifogásról a fővárosi, megyei bíróság dönt.

A népszavazás eredményét az Országos Választási Bizottság állapítja meg. A döntés elleni jogorvoslatot a Legfelsőbb Bíróság bírálja el.

kampánycsend A szavazást megelőző nap 0.00 órájától a szavazóhelyiségek bezárásáig választási kampányt folytatni tilos.

képviselési (közvetett) demokrácia A képviselési vagy közvetett demokrácia esetében a nép az általa választott képviselők révén alkotja a törvényt, gyakorolja közhatalmat. A mai modern demokratikus államok általánosan elterjedt hatalomgyakorlási formája. (Ld. még: **közvetlen demokrácia**)

kötelező népszavazás Kötelező népszavazásról beszélünk, amikor az Országgyűlésnek *el kell rendelnie* az országos népszavazást az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdéssel. Az Országgyűlésnek ez a kötelezettsége akkor áll fenn, ha a népszavazást legalább 200.000 választópolgár az Alkotmányban és más törvényekben előírtaknak megfelelően kezdeményezi – függetlenül attól, hogy ő maga a népszavazás kiírásával egyetért-e. Az Országgyűlés által kötelezően elrendelendő népszavazás eredménye az Országgyűlésre kötelező (Ld. még: **ügydöntő népszavazás**).

közvéleménykutatás A polgárok véleményének megismerése a népszavazásra bocsátott kérdésre vonatkozóan. A népszavazás napját megelőző nyolcadik naptól a népszavazás napján a szavazókörök bezárásáig a közvélemény-kutatás eredményét nem szabad nyilvánosságra hozni. A népszavazás napján a választópolgárok nyugalma és a zavartalan szavazás érdekében csak az alábbi feltételekkel végezhető közvéleménykutatás:

- (1) csak névtelen lehet és az önkéntességen alapulhat;
- (2) a közvéleménykutató a szavazóhelyiségbe nem léphet be;
- (3) a közvéleménykutatók a választópolgárokat nem zaklathatják, nyilatkozatra nem kényszeríthetik, és csupán a szavazóhelyiségekből kilépőket kérdezhetik meg. A választópolgárnak joga van véleményét titokban tartani.

közvetlen demokrácia A közhatalom gyakorlásának egy történeti formája a közvetlen demokrácia, amelyet kivételesen alkalmaznak, hiszen a néphatalom gyakorlásának fő formája ma már a képviselési demokrácia. Lényege, hogy az

állampolgárok személyesen vesznek részt a közügyek eldöntésében. A közvetlen hatalomgyakorlás két intézményesült eszköze a népszavazás és a népi kezdeményezés. (Ld. még: **képviseleti demokrácia**)

közszelemlére tétel A névjegyzéket a település (község, város, fővárosi kerület) jegyzője a települési önkormányzat polgármesteri hivatalában, 18 nappal a szavazás előtt közszelemlére teszi, ahol azt bárki megtekintheti. A névjegyzék közszelemlére tételének időpontjáról a lakosságot a helyben szokásos módon előzetesen tájékoztatni kell. A névjegyzékből való kihagyás vagy a névjegyzékbe való felvétel miatt a névjegyzék közszelemlére tételének időtartama alatt írásban emelhető kifogás a névjegyzéket vezető települési jegyzőnél. A kifogás elutasítása esetén az illetékes helyi bíróságnál lehet jogorvoslattal élni.

mozgóurna A mozgásában gátolt személyt szavazásának lehetővé tétele érdekében az illetékes szavazatszámlláló bizottság két tagja – kérésére lakásán, tartózkodási helyén – felkeresi a mozgóurnával. A szavazás titkosságát ekkor is biztosítani kell. A mozgóurnát a szavazás napján az illetékes szavazatszámlláló bizottságtól lehet kérni, de az igényt a szavazás napja előtt is be lehet jelenteni a helyi választási irodánál.

népi kezdeményezés A népszavazás mellett a közvetlen demokrácia másik fontos intézményét képező népi kezdeményezés az Országgyűlés hatáskörébe tartozó döntések meghozatalára irányul. Népi kezdeményezésnél a cél tehát az, hogy az Országgyűlés tűzzön napirendjére egy ügyet, és hozzon döntést róla.

népszavazás elrendelése Az országos népszavazás elrendelése az Országgyűlés hatáskörébe tartozik. Az Országgyűlésnek a népszavazás elrendeléséről szóló határozata tartalmazza, hogy a népszavazás ügydöntő vagy véleménynyilvánító, a népszavazásra bocsátott konkrét kérdést, továbbá rendelkezik a népszavazás költségvetéséről.

népszavazás kezdeményezése Országos népszavazás elrendelését a következők kezdeményezhetik:

- a) *a választópolgárok* (ha 100.000-nél több, de 200.000-nél kevesebb választópolgár támogatja a kezdeményezést, a népszavazás elrendelése az Országgyűlés mérlegelésétől függ; ha viszont a kezdeményező választópolgárok száma eléri a 200.000-et, az országos népszavazást el kell rendelni),
- b) a köztársasági elnök,
- c) a Kormány,
- d) a megválasztott országgyűlési képviselők legalább egyharmada.

A b), c), és d) pontokban említettek kezdeményezése esetén az országos népszavazás elrendelése az Országgyűlés mérlegelésétől függ. Fontos, hogy a népszavazást kezdeményezőknek a népszavazásra bocsátandó kérdés (kérdések) megfogalmazására is javaslatot kell tenniük.

népszavazás kitűzése A népszavazás időpontját a köztársasági elnök az országgyűlési határozat kihirdetését követően, a jogorvoslati határidő eredménytelen elteltét–jogorvoslat esetén annak elbírálását– követő 15 napon belül tűzi ki.

A népszavazást az azt elrendelő országgyűlési határozat közzétételét –jogorvoslat esetén az annak elbírálását– követő 90 napon belüli időpontra, de legkésőbb 35 nappal a szavazás napja előtt ki kell tűzni.

A népszavazás időpontja:

- nem eshet nemzeti ünnepre, munkaszüneti napra, illetőleg az azokat megelőző vagy követő napra,
- nem eshet az országgyűlési képviselők, illetve helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásával azonos napra, illetőleg az azokat megelőző és követő 41 napon belüli időszakra.

Amennyiben a népszavazást az országgyűlési, illetve általános önkormányzati választások miatt nem lehet az országgyűlés általi elrendelésétől számított 90 napon belülré kitűzni, úgy a népszavazást a választást követő 131 napon belüli időpontra kell kitűzni.

népszavazási jogszabályok

- 1949. évi XX. törvény A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ALKOTMÁNYÁRÓL;
- 1998. évi III. törvény az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről;
- 1997. évi C. törvény a választási eljárásról;
- 34/2002. (XII. 23.) BM rendelet a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény végrehajtásáról az országos népszavazáson és népi kezdeményezésen.

népszavazási kérdés A népszavazás politikai súlya, eredményessége nagymértékben függ a feltett kérdés (kérdések) megfogalmazásától és közérthetőségétől, ezért a népszavazásra feltett kérdést (kérdéseket) úgy kell megfogalmazni, hogy arra valamennyi választópolgár egyértelműen tudjon válaszolni. Ennek során a közügyekben átlagosan tájékozott választópolgár körütekintését kell figyelembe venni. A népszavazás során eldöntendő valamennyi kérdést - sorszámozva - egy szavazólapon kell feltüntetni.

népszavazási tilalmi idő Országos népszavazást nem lehet kitűzni az országgyűlési képviselők, valamint az önkormányzati képviselők és polgármesterek választásának időpontját megelőző és az azt követő 41 napon belüli időpontra.

névjegyzék Az országos népszavazáson szavazati joggal rendelkezők nyilvántartása (névjegyzék) közhiteľű nyilvántartás, amelyből a polgárok meggyőződhetnek arról, hogy az országos népszavazáson szavazhatnak-e. A névjegyzék ezen túl a népszavazást lebonyolító választási szerveknek is fontos segédeszköz, hiszen ennek segítségével tudják ellenőrizni az urnához járuló állampolgárok választójogosultságát, és a visszaélések elkerülése érdekében így tudják kiszűrni a többször szavazókat. A névjegyzéket közzsemlére teszik.

országos népszavazás Az országos népszavazás során a polgárok titkosan nyilvánítanak véleményt a szavazólapon feltett kérdésben vagy kérdésekben. Ezzel az Országgyűlés és a népszavazást kezdeményezők pontos képet kaphatnak az ország lakosságának a feltett kérdésről kialakult véleményéről. Az országos népszavazás lehetőség az ország választópolgárai számára, hogy országos érdekű és valamennyiüket érintő kérdésekben véleményük kinyilvánításával *közvetlenül* befolyásolják az Országgyűlés, munkáját. (Ld. még: **közvetlen demokrácia**)

szavazás A választópolgárok a lakóhelyük szerint kijelölt szavazókörben szavazhatnak vagy ott, ahol őket a névjegyzékbe utólag igazolás és okmányaik alapján felvették. Érvényesen szavazni kérdésenként IGEN vagy NEM válasszal lehet, a válasz alatti körben elhelyezett "X" vagy "+" jellel. A szavazat érvényességéhez az is szükséges, hogy a hivatalos szavazólapon adják le, egyértelműen meg lehessen állapítani, a szavazó melyik válaszra szavazott, a szavazólapot lepecsételjék, továbbá hogy azt tollal töltsék ki. (Ld. még: **igazolás**)

szavazás ideje Szavazni a szavazás napján 6 órától lehet. Ha a helyi körülmények indokolják, a helyi választási bizottság elrendelheti, hogy a szavazás 5 óráig tart. A szavazás a törvényben meghatározott ideig tart.

szavazás lezárása A szavazatszámoló bizottság elnöke a törvényben meghatározott időpontban a szavazóhelyiséget bezárja. Azok a választópolgárok, akik a szavazóhelyiségben vagy az előtérben tartózkodnak, még szavazhatnak. Ezután a szavazatszámoló bizottság a szavazást lezárja, ezt követően szavazatot nem szabad elfogadni.

szavazatszámolás, szavazatösszesítés A szavazatszámoló bizottság (SZSZB) a szavazás lezárását követően két lépcsőben összesíti a szavazóköri szavazatokat. Az *első lépcsőben* előbb megszámlálja az urnában levő szavazólapokat, és a jegyzőkönyvvezető kiállítja az Adatlapot. Az Adatlap a népszavazás előzetes eredményét és a választási szervek, valamint a közvélemény gyors tájékoztatását szolgálja, ezért a vitatott, nem egyértelmű szavazatokról az SZSZB csak az Adatlap továbbítása után határoz. A végleges szavazóköri eredmény a szavazatösszesítés *második lépcsőjét* képező szavazóköri jegyzőkönyvre kerül fel. A szavazatszámolás munkájában csak a szavazatszámoló bizottság tagjai vehetnek részt. A szavazatszámolásnál csak a szavazatszámoló bizottság tagjai és a sajtó munkatársai lehetnek jelen, utóbbiak azonban a szavazatszámoló bizottság munkáját nem zavarhatják.

szavazatszámoló bizottság tagjai A szavazatszámoló bizottságok egyrészt az önkormányzati képviselőtestületek által megválasztott tagokból, másrészt a népszavazást kezdeményezők közös megbízottjából és az országgyűlési képvisellel rendelkező, de a kezdeményezésben részt nem vevő pártok által megbízott tagokból állnak.

szavazófülke Minden szavazóhelyiségben legalább két elkülönített szavazófülkét alakítanak ki, melyek a szavazás titkosságát szolgálják. A szavazáshoz a szavazófülkében tollat kell elhelyezni. A választópolgárok a szavazófülkén kívül is kitölthetik a szavazólapot.

szavazóhelyiség Az egy lakókörnyezetben élő választópolgárok szavazására szolgáló hivatalos helyiség, melynek címéről a polgárok a kopogtatócédulából értesülnek. A szavazóhelyiséget a szavazás ideje alatt nem lehet bezárni. A szavazatszámoló bizottság elnöke felelős azért, hogy a szavazás napján a szavazóhelyiségben és a környékén a rendet fenntartsa. A szavazóhelyiségben a választópolgárok csak a szavazáshoz szükséges ideig tartózkodhatnak. A szavazóhelyiség nem lehet olyan épületben, amely valamely párt használatában van.

szavazóköri A szavazókörieket úgy kell kialakítani, hogy egy szavazókörire 600-1200 választópolgár jusson, településenként azonban legalább egy szavazóköri kialakítása kötelező.

szavazólap A népszavazás során eldöntendő valamennyi kérdést – sorszámozva – egy szavazólap tartalmazza. Szavazni csak a hivatalos szavazólapra lehet. A szavazólap kiadása előtt a szavazatszámoló bizottság a szavazólapot ellátja hivatalos bélyegzőjével, ennek hiánya a szavazat érvénytelenségét vonja maga után. A szavazólapot kitöltése után borítékba helyezve kell az urnába dobni. Ha a választópolgár a szavazólapnak az urnába történő helyezése előtt jelzi, hogy a szavazólap kitöltését elrontotta, az elrontott szavazólapot a szavazatszámoló bizottság bevonja és helyébe új lapot ad ki. A bizottság az elrontott szavazólap helyett újat csak egyszer adhat ki.

tiltott népszavazási tárgyak

Nem lehet országos népszavazást tartani:

- az ország költségvetéséről,
- a költségvetés végrehajtásáról,
- a központi adónemekről és illetékekről, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények tartalmáról,
- az Alkotmánynak a népszavazásról, népi kezdeményezésről szóló rendelkezéseiről,
- a hadiállapot kinyilvánításáról, rendkívüli állapot és szükségállapot kihirdetéséről, a fegyveres erők külföldi vagy országon belüli alkalmazásáról
- az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási (átalakítási, megszüntetési) kérdésekről,
- az Országgyűlés feloszlásáról,
- a Kormány programjáról,
- a helyi önkormányzat képviselő-testületének feloszlásáról,
- a hatályos nemzetközi szerződésekből eredő kötelezettségekről, illetőleg e kötelezettségeket tartalmazó törvények tartalmáról,
- a közkegyelem gyakorlásáról.

titkos szavazás A szavazás titkossága azt jelenti, hogy a választópolgárok a szavazat tartalmának nyilvánosságra kerülése nélkül, titkosan adhatják le szavazatukat.

urna A kitöltött szavazólapok gyűjtésére szolgál. Minden szavazóhelyiségben a szavazás céljára két vagy több urnát kell felállítani. Az urnákat az elsőként szavazó állampolgár jelenlétében úgy kell lezárni, hogy azokból a zár felnyitása, a pecsét feltörése vagy az urna szétszedése nélkül ne lehessen szavazólapot eltávolítani.

üggyöntő népszavazás Az országos népszavazásnak a jogi következmények (*kötőerő*) szempontjából két fajtája van: a véleménynyilvánító népszavazás és az *üggyöntő népszavazás*. Az üggyöntő népszavazás esetében az eredményes népszavazás eredménye *kötelező* az Országgyűlésre, azaz a népszavazásra feltett kérdésekben hozandó törvények megalkotása során a választópolgárok többségi véleményét nem hagyhatja figyelmen kívül. Az Országgyűlés által kötelezően elrendelendő népszavazás eredménye az Országgyűlésre mindig kötelező. (Ld. még: **véleménynyilvánító népszavazás**)

választási alapelvek A választójog általánossága és egyenlősége, a szavazás közvetlensége és titkossága.

választási bizottság Az országos népszavazásnál szavazatszámláló bizottság, a területi választási bizottság és az Országos Választási Bizottság működik. A választási bizottságok működésük tartama alatt hatóságnak, tagjai pedig hivatalos személynek minősülnek. A választási bizottság testületként működik, határozatainak érvényességéhez a tagok többségének jelenléte és a jelenlevő tagok többségének szavazata szükséges. A választási bizottságot az elnök képviseli.

választási információs szolgálat A választási irodák választási információs szolgálatokat (VISZ) működtetnek, amelyek alapvető feladata a választópolgárok, a sajtó, a külföldi és hazai érdeklődők és a társadalmi szervezetek tájékoztatása a népszavazással kapcsolatos tudnivalókról. A választási információs szolgálatok általában a polgármesteri hivatalokban működnek.

választási iroda A népszavazás előkészítését, szervezését, lebonyolítását, a választópolgárok tájékoztatását végző választási szervek:

- helyi választási iroda
- országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda
- területi választási iroda
- Országos Választási Iroda

Az országos népszavazáson valamennyi felsorolt választási iroda működik.

választójog(osultság) Az országos népszavazáson való részvételre a választójoggal rendelkező állampolgárok jogosultak. A választójogosultság meglétét az országgyűlési képviselők választására érvényes rendelkezések szerint bírálják el. Ez azt jelenti, hogy az a választópolgár, aki részt vehet az országgyűlési képviselők választásán, szavazhat az országos népszavazáson is. (A népszavazáson részt venni jogosult választópolgár saját döntésétől függ, hogy élni kíván-e jogával.) Ennek megfelelően az országos népszavazáson szavazati joga van minden - magyarországi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező - nagykorú magyar állampolgárnak, kivéve ha valamilyen természetes kizáró ok áll fenn. (Ld. még: **választójoggal nem rendelkező polgárok**)

választójoggal nem rendelkező polgárok Azok a választópolgárok, akiknél a törvényben meghatározott természetes kizáró okok valamelyike fennáll, nem élhetnek választójogukkal. Így nincs választójoga annak,

- (1) aki cselekvőképességét korlátozó vagy kizáró gondnokság alatt áll;
- (2) aki a közügyek gyakorlásától eltiltó jogerős ítélet hatálya alatt áll;
- (3) aki szabadságvesztés büntetését tölti;
- (4) aki büntetőeljárásban jogerősen elrendelt intézeti kényszergyógykezelés alatt áll.

választási szervek A választási szervek körébe a választási bizottságok és választási irodák tartoznak.

választópolgár visszautasítása A szavazatszámláló bizottság visszautasítja azt a választópolgárt (azaz megtagadja a szavazólap átadását), aki nem szerepel a

névjegyzéken és igazolással sem rendelkezik, illetőleg a névjegyzéken szerepel, de nem tudja személyazonosságát vagy lakcímét megfelelően igazolni. (Ld. még: **igazolás**)

véleménynyilvánító népszavazás Az országos népszavazásnak a jogi következmények (*kötőerő*) szempontjából két fajtája van: az ügydöntő népszavazás és a *véleménynyilvánító népszavazás*. Utóbbi esetében a népszavazás eredménye *csupán befolyásolja* az Országgyűlést a népszavazáson szerepelt ügy tekintetében, de az eredmény a testületre jogilag nem kötelező, a meghozott törvény tartalma attól eltérhet. (Ld. még: **ügydöntő népszavazás**)